

Το "Χαμομήλι" του Νεριτάν Ζιντζιρία

02/10/2012

[της Βένας Γεωργακοπούλου](#)

Φοβάμαι ότι ο 23χρονος Αλβανός Νεριτάν Ζιντζιρία θα έχει πρόβλημα με το κομμάτι μου. «Δεν είμαι επαγγελματίας μετανάστης», μου λέει. «Το θεωρώ, βέβαια, φυσιολογικό σε κάθε συζήτηση που κάνω με δημοσιογράφο να καταλήγουμε στα θέματα «πατρίδα» και «ταυτότητα». Αλλά δεν θέλω να επισκιάζεται η ταινία μου». Τέτοια ταινία είναι, όμως, αδύνατον να βρεθεί σε δεύτερο πλάνο.

Άκουσα σοβαρούς ανθρώπους να χαρακτηρίζουν το «Χαμομήλι» «αριστούργημα». Μετά τα δύο κορυφαία βραβεία στο πρόσφατο φεστιβάλ Δράμας, ήρθε και η ομόφωνη βράβευσή του στις «Νύχτες Πρεμιέρας», το Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Αθήνας. «Ήμουν στην κριτική επιτροπή για τις ελληνικές ταινίες μικρού μήκους και μπορώ τώρα να αποκαλύψω δημόσια ότι ο Νεριτάν δεν είχε αντίπαλο, έκανε περίπατο. Αυτός ο αυτοδίδακτος μικρούλης με το καπέλο του μπέιζμπολ μάς άφησε με το στόμα ανοιχτό φέρνοντας μια ταινία 15 λεπτών, που θα τη ζήλευε και ώριμος κινηματογραφιστής με τα διπλάσια χρόνια του, έλληνας και ξένος.

Και τι θέμα για τόσο νέο παιδί. Μια ηλικιωμένη γυναίκα σε απομονωμένο ορεινό χωριό, αποκλεισμένο από τα χιόνια, απλώνει πάνω στο πτώμα του συζύγου της βρασμένο χαμομήλι, για να μην μυρίσει, για να συντηρηθεί. Το τυλίγει σφιχτά σε σάβανο και αρχίζει ο Γολγοθάς της. Να το μεταφέρει ολομόναχη, με ένα κάρο στην πόλη.

«Ο καθένας κάνει το δικό του σινεμά», μου λέει με σιγουριά. «Και στο «Χαμομήλι» βαδίζω στην ίδια γραμμή με την πρώτη μου ταινία, την «Καλύτερη νύφη» (σ.σ.

επίσης βραβευμένη το 2008 στη Δράμα, δείτε τη στο [youtube](#)). Περιστρέφομαι γύρω από την απώλεια, την αίσθηση καθήκοντος πού γεννά. Μόνο πού εδώ καταλήγει στην αυτοθυσία».

Η γιαγιά του, μια «εξαιρετική, πολύ δυνατή γυναίκα», και μια φράση πού άκουσε από ηλικιωμένη ελληνίδα, που είχε απλώσει και πούλαγε σε γειτονιά του Αιγάλεω τα φτωχά υπάρχοντά της («πάρτε ένα, γιατί μ' άφησε μόνη μου ο άνδρας μου μέσ' στον χειμώνα») αρκούσαν για να γεννηθεί σε δύο σελίδες χαρτί το σενάριο του «Χαμομηλιού».

Γιατί το θέμα της απώλειας κινητοποιεί ένα τόσο νέο, ζωνρό, ταλαντούχο αγόρι; «Γιατί την φοβάμαι. Σε πολλαπλά επίπεδα. Μη χάσω δικούς μου ανθρώπους, αλλά και συνδέσμους που έχουν σοβαρό αντίκτυπο στον χαρακτήρα μου. Δηλαδή δεν θάθελα να εγκαταλείψω ποτέ αυτή την χώρα, την Ελλάδα. Θέλω στις ταινίες μου ο τόπος, ο χρόνος και η γλώσσα να είναι ελληνικά. Μόνο έτσι θα έχουν οικουμενικότητα».

Να, λοιπόν, που φτάσαμε στα θέματα πού ο Νεριτάν δεν θέλει να γίνεται δημοσιογραφική κατάχρησή τους. Στους μετανάστες γονείς του. Στον αρχιτέκτονα πατέρα του, που έκανε και κάνει τον οικοδόμο και τον μπογιατζή. Στην μητέρα του, που είναι καθαρίστρια. Σε μια δεμένη οικογένεια ,που έσπρωχνε τα δυό παιδιά της στην ανώτατη εκπαίδευση. «Όμως ο καλός μαθητής Νεριτάν (βαφτισμένος Χρήστος σε ηλικία 4 χρονών), πού προοριζόταν για τη Νομική, βρήκε στο διάβα του κάτι ανθρώπους, με περίεργα ονόματα. Σατιαγίτ Ρέι, Σεργκέϊ Παρατζάνοφοφ, Αμπάς Κιαροστάμι. Η μεγαλύτερη κατά 7 χρόνια αδελφή του δούλευε στο σινεμά «Τριανόν». «Πήγαινα κάθε βράδυ για να πάρω γρανίτες και ποπκόρν», μού λέει. «Αλλά επειδή ντρεπόμουν, δεν ήθελα να φαίνεται ότι πηγαίνω μόνο για αυτό. Έμπαινα λοιπόν στην αίθουσα και έβλεπα ταινίες».

Αυτό ήταν. Από δώ πήγε η Νομική, από κεί οι Πανελλήνιες. «Έλεγε στους φίλους του: «Τρέχουν εικόνες Σοκούροφ και Κλίμοφ μέσα μου κι εγώ κάθομαι και διαβάζω λατινικά;». Από μηχανής θεός , που τον πήρε από το χέρι, τον δίδαξε τα πάντα (δεν έχει πάει ο Νεριτάν ούτε μιά μέρα σε κινηματογραφική σχολή), αποδείχτηκε ο καλός και αγαπητός Αλβανός σκηνοθέτης Μπουγιάρ Αλιμάνι, μόνιμος κάτοικος Ελλάδας επί πολλά χρόνια. Αυτός έπεισε την οικογένεια Ζιντζιρία να δεχθεί την τρέλλα του μικρού γιού, αυτός τον βοήθησε να γυρίσει την πρώτη του ταινία, την «Καλύτερη νύφη», για να αποδείξει στους γονείς του ότι τα κινηματογραφικά του όνειρα δεν ήταν μια αυταπάτη, ότι δεν χρειάζεται να πάει Νομική. «Δεν ήταν εύκολο να πειστούν», μού λέει. «Η μαμά μου ήρθε , πάντως, στη Δράμα και έκλαιγε όταν πήρα τα βραβεία. Έχει κι αυτή τώρα κάτι να λέει στις φίλες της, που τα παιδιά τους μπήκαν στις καλύτερες σχολές».

Και ο ρατσισμός; Τον ένοιωσε; Τον νοιώθει; «Λιγότερο όταν ήμουν μικρός. Καλώς ή κακώς οι Αλβανοί και οι Έλληνες είμαστε αφόρητα και σπαστικά ίδιοι. Αλλά όσο ρατσισμό δεν ένοιωσα μεγαλώνοντας στη Κυψέλη και τον Άγιο Παντελεήμονα τον συνάντησα τα τελευταία χρόνια, που κάνω σινεμά. Κυριαρχεί ο εγωϊσμός στην τέχνη, είναι φυσιολογικό. Υπάρχουν άνθρωποι που είναι πιο... μικροί κι από μένα». Δεν θα έλεγε αυτά τα πικρά λόγια αν άκουγε το θυελλώδες χειροκρότημα των συνυποψηφίων του ελλήνων μικρομηκάδων χθές το μεσημέρι στον «Ιανό», όταν ανακοινώθηκε το βραβείο του στις «Νύχτες Πρεμιέρας». Το «Χαμομήλι» θα βγει

σύντομα στις αίθουσες (μαζί με μια ταινία μεγάλου μήκους, ίσως ελληνική) και θα πάρει τον δρόμο των μεγάλων ξένων φεστιβάλ. Ο Νεριτάν γράφει ήδη ένα σενάριο μεγάλου μήκους, αλλά έχει αρχίσει να λοξοκοιτάζει και προς το θέατρο. Ονειρεύεται να κάνει μια παράσταση γύρω από τον μύθο της Πενθεσίλειας. Αυτό το παιδί θα μας εκπλήσσει για πολλά πολλά χρόνια.

<http://www.protagon.gr/?i=protagon.el.proswpa&id=18605>